

De Engel en de Arebei

Ter gelegenheid van de Dropouts Bierproeverij
'Lekkere blondjes uit de buurt'

door René Jilissen

© 2019 Leiden

Diep in het Zuid-Limburgse heuvelland ligt het gemoedelijke dorpje Mechelen. We spreken over het jaar 1963.

Het pareltje van het dorp was de Lindeboom, een ambachtelijke brouwerij met kroeg en gastenverblijf. De brouwer Henri bestierde de brouwerij als een gemoedelijke sergeant-majoor, met zijn brede knevel en een groot leren schort over zijn enorme buik.

Henri had twee prachtige, slimme dochters van drieëntwintig lentes, de tweeling Angeline en Robina. Ze verschilden van elkaar als de maan en de zon. Angeline was verlegen en had lang blond haar en robuuste Robina had een grote bos vuurrode krullen. Na school belandden zij linea recta in de zaak, tegen hun zin, want zij hadden veel méér ambitie. Tot verdriet van pa waren ze nog steeds vrijgezel, hoewel zij de hormonen van de mannen in het dorp tot grote hoogten lieten stijgen. Ze hadden regelmatig een scharrel, maar ieder huwelijksaanzoek werd door de dames beleefd afgewezen. Ze hadden maar één doel: ontsnappen uit dit benauwde dorps-wereldje.

Een vaste klant was Adriaan uit Leiden, een handelsreiziger in korstloze komijnnekaas die om de week in het gastenverblijf logeerde. De ene keer stond Angeline achter de toog, de andere keer Robina. Hij zat constant te flirten en noemde hen liefkozend ‘Engeltje’ en ‘Arebeitje’. Hij kwam steeds vaker naar de Lindeboom. Als hij geen reden h ad voor een handelsreis, dan verzoon hij er wel een.

Adriaan was achter in de twintig, een knappe bink met een gladde babbel, een glibber met Leids accent. Hij had de spannendste verhalen over het bruisende Leiden en zijn luxe penthouse met adembenemend uitzicht op de Rijn.

Ze hingen aan zijn lippen als hij vertelde. Voor hen was hij de springplank naar het nieuwe leven en probeerden hem in te palmen. En raakten allebei tot over hun oren verliefd. Maar het bleef niet bij vlinders in de buik alléén. In de gastenkamer trakteerden zij Adriaan heimelijk, met overvloed en passie, op hun ruim aanwezige vrouwelijke charmes, tot diep in de nacht. Adriaan genoot met volle teugen en hij vond ze allebei een juweeltje waarmee hij kon thuiskomen. Hij kon echter geen keuze maken.

Adriaan kreeg ook een band met Henri, die in hem wel prima partij zag voor één van zijn oogappels. Henri was het getwijfel van Adriaan echter meer dan mee beu en bedacht een listig plan.

‘Ik moet het ijzer smeden als het heet is.’ Hij zorgde dat beide dames die avond in het café aanwezig waren in hun verleidelijkste kledij. Henri en Adriaan zaten aan de stamtafel en dronken een grote pint fris weizenbier. Henri vroeg zachtjes doch indringend naar zijn voorkeur voor één van de dames, maar Adriaan stamelde en bleef het antwoord schuldig.

Hij stelde aan Adriaan voor om hem twee grote pinten naar zijn gastenkamer mee te geven van het bier dat hij ter ere van zijn prachtige dochters had gebrouwen. Dat was het frisse ‘Blonde Engel’ en het kruidige ‘Dark Ruby’.

In de pint met ‘Blonde Engel’ lag de ring van Angeline met een witte steen. En in de pint met ‘Dark Ruby’ lag de ring van Robina, met een robijnen steen. De pint die hem het beste smaakte, bepaalde de keuze. Die ring zou Adriaan om zijn pink doen en zou hij de volgende morgen dragen bij het ontbijt. Toen pakte Henri zijn hakbijl van de wand en legde hem op tafel. Mocht Adriaan echter géén keuze maken en beide ringen dragen, dan zou Henri hem wel een handje helpen, en hem subiet

de vinger met de tweede ring afhakken. Met enige tegenzin stemde Adriaan in met het voorstel.

Die avond zat Adriaan, alleen en zwetend, op een canapé op zijn kamer en proefde de twee bieren. En in gedachten proefde hij de warme, vochtige kussen van Angeline en Robina. Inmiddels kwamen de bodems van de pinten in zicht.

Met de bijl in het vooruitzicht had Adriaan veel keuzestress. Flink beneveld en in een blinde opwelling deed hij de ring met de robijn om zijn pink. De witte ring liet hij achter in de pint en hij viel als een blok in slaap.

De dames hadden het gesprek tussen pa en Adriaan afgeluisterd en Robina had een snood plan. Zij wachtte tot iedereen onder zeil lag en sloop in het donker naar het gastenverblijf. Daar lag Adriaan stevig te ronken. Zij zag de ring met de robijn om zijn pink en maakte een zacht vreugdesprongetje.

Angeline was echter net zo doortrapt als haar zus, sloop in het holst van de nacht de kamer binnen en zag de ring met de witte steen in de pint. Dat viel haar vies tegen. Met een grijns verwisselde zij de ringen.

De volgende dag werd Adriaan met een duffe kop wakker. Met verbijstering zag hij de witte ring om zijn pink. Hij wilde ze verwisselen maar door zijn opgezette vingers zat de ring muurvast. Bij het ontbijt zag Robina de witte ring en was des duivels. Haar gezicht werd nog roder dan haar krullen. Adriaan zat er bij met een blik van 'Ich hab es nicht gewusst' en voelde zich behoorlijk opgelaten. Angeline deed of haar neus bloedde en gaf hem triomfantelijk een warme zoen.

Glimlachend zag Henri de keuze van Adriaan, hing zijn hakbijl weer aan de wand en was door het dolle heen.

Na één week was de trouwerij met een stralende Angeline en een chagrijnige Adriaan. Het werd groots werd gevierd.

Gastvrij als Limburgers zijn, was het hele dorp was van de partij. Van Adriaan waren er slechts twee familieleden. De rest was te zuinig om het geld uit te geven voor de trein. Ter ere van de keuze voor Angeline werd uitsluitend en rijkelijk het blonde bier getapt.

Twee dagen later verhuisden Adriaan en Angeline naar Leiden onder luid applaus van de straat. Vrijwel alle vrouwen pinkten een traantje weg. In Leiden zag Angeline het ‘penthouse’. Een benauwde, stoffige zolder op de Boommarkt boven een drukkerij, met slechts twee dakraampjes zonder uitzicht. Haar nieuwe onderkomen léék niet op wat Adriaan haar had voorgespiegeld en ze voelde zich zwaar belazerd. Deze plek op de Boommarkt was een verschrikking. Er gebeurde werkelijk helemaal niets! In het weekend leek het daar wel een kerkhof. En Angeline kende nog geen sterveling in Leiden. Ze voelde zich een vreemdeling op een vreemde planeet.

Angeline dacht dat ze met haar ervaring en charme gemakkelijk aan een baan zou komen in een van de vele Leidse grand cafés. Na de twintigste sollicitatie zonk bij haar de moed in de schoenen. De enkele keer dat ze op gesprek mocht komen, werd ze keihard uitgelachen om haar vreemde Limburgse accent.

Adriaan ging weken op handelsreis voor de korstloze komijnekaas en dan was Angeline moederziel alleen. Zijn logement was dan altijd de Lindeboom, waar doortrapte Robina nog steeds de hormonen door het lijf liet gieren. Angeline kon het raden. Wat daar in werkelijkheid

gebeurde, was nog erger dan de fantasie kan invullen. En als hij thuis kwam, zat er weinig muziek meer in.

Angeline zat weg te kwijnen en werd depressief. Hiermee vergeleken was het Limburgse dorpsleven een vrolijke kermis. Angeline kreeg plannen om zichzelf van het leven te beroven. Ze wilde zich van een brug in de Rijn storten of zich laten vollopen met citroenbrandewijn van de Leidse distilleerderij Harteveldt.

Ten einde raad belde zij Robina vanuit een kille telefooncel. Angeline luchtte haar hart met dikke tranen. Robina gaf de nachten met Adriaan in de Lindeboom grif toe. Maar Angeline kreeg ook een stevig pak slaag van haar zus die haar vertelde dat ze veel te passief was.

‘Hee, Engeltje, stop eens met janken. Geef ze in Leiden eerst een koekje van eigen deeg. En sla dan toe.’

Deze reactie was een regelrechte dreun voor Angeline. Toen pas drong het tot haar door dat Adriaan én Robina haar een smerige streek hadden geleverd.

Ze bedacht opnieuw een plan. ‘Leidenaren zijn eigenlijk heel saai. En ze kunnen helemaal geen feestje bouwen. Over twee weken wordt Adriaan dertig en dat gaat een heel bijzonder feestje worden!’

In het geheim nodigde ze iedereen uit. Zijn gierige familie, de bejaarde burens en wat oersaai collegas, inclusief zijn baas. Bij de brouwerij van pa bestelde ze vijf kratten van het heerlijke ‘Blonde Engel’. Op zijn verjaardag zette ze de stoelen in de huiskamer in een grote ongezellige kring. De gasten kwamen klokslag acht uur binnen. Na een kwartiertje arriveerde Adriaan en Angeline vloog hem om de hals. Hij was compleet verrast. Na het ‘Lang zal hij leven’ kreeg iedereen koffie met een kaakje en

daarna een lauw biertje of een zuinig afgemeten jonge borrel. Er ging een schaalte rond met korstloze komijnkaas en slappe augurken.

Om half tien was het bier op, precies zoals Angeline had gepland.

De rasechte Leidenaren bromden: ‘Watistattan, jûh. Ik lus nog wel een pijpie, maar d’r is niks meer te zuipe. Kijkteris, zure bomme. Daar ga ik van over me zuiger! Jûh, Adri, vuile kanebraaiier. Ik peer em. Ik stap op me brommert.’

Het feest was één grote flop. Adriaan werd helemaal bleek en geneerde zich kapot.

Toen sloeg Angeline toe en gooide haar Limburgse charme in de strijd. Ze liet een paar kratten Blonde Engel binnenbrengen die gretig aftrek vonden. En om het compleet te maken, werd er Limburgs zuurvlees en geurige kloosterkaas geserveerd. De sfeer draaide om als een blad aan de boom. De tafels en stoelen werden aan de kant geschoven. ‘Let’s twist again’ werd op de draaitafel gelegd en op de dansvloer twistten de billen vrolijk heen en weer. De visite ging uit hun dak en leerde die Limburgse schone kennen als hêt toppunt van gezelligheid.

Angeline praatte met de baas van Adriaan en informeerde terloops naar de vacatures op kantoor. Ze zochten met spoed een verkoper binnendienst, van rond een jaar of dertig. Adriaan werd erbij gehaald en met geveinsde interesse ze zei in haar eerste Leids:

‘Jûh, Adri, je mot effe met je baas prate. Hij heeft een goeie baan en een promotie voor je. Dan ken je gewoon weer in Leie blijve.’

Ze gaf hem een stevige por en siste: ‘Hé jûh, rotte kool. Vuile kruize duiker. Jij komp met je treiter nie meer in de Lindeboom. Tis daar dan gelijk afgelopen met dat gerotzooi met die hitsige arebei!’

De baas vond de charme van Angeline verpletterend en bood haar spontaan een baan aan in hun chique bedrijfscafé. Zij maakte furore en

kreeg de leiding over de tent. Tot ieders genoegen liet zij het blonde bier uit de Lindeboom overkomen. Het werd een begrip In Leiden en overal waar zij kwam riep men blij ‘Kijkteris, daar is Blonde Engeltje!’

Thuis was Adriaan een slappe vaatdoek. Voor Angeline was het, zoals dat heet, trekken aan een dood paard. Na drie jaar dumpte zij Adriaan, de arme ziel. Toen was haar wraak compleet. Tot vandaag aan toe slijt hij zijn dagen in eenzaamheid op de zolder aan de Boommarkt.

Angeline heeft nog lang een kroegje in Leiden gehad, genaamd ‘De Blonde Engel’. Inmiddels had zij haar hart verpand aan Leiden. Want zo gaat het met iedereen die met liefde in Leiden komt wonen.

Als je goed oplet kom je haar op een terrasje tegen. Een charmante oudere vrouw, steevast aan een blond biertje.

Zij is zeker een inspiratie geweest van de latere brouwers van ons eigene ‘Leidsch Blond’. Daarom proosten we op Blonde Angeline.

Vertaling uit het Leidse dialect:

arebei: persoon met rood haar

glibber: bijnaam voor Leidenaar

watistattan: wat is dat?

jûh: jij.

een pijpie: een biertje

kijkteris: kijk eens

zure bomme: augurken

over me huig gaan: kotsen

kanebraaier: opschepper

ik peer em: ik ga er vandoor

rotte kool: vervelend, naar persoon

kruize duiker: slecht persoon, smeerlap

treiter: kop, hoofd

